

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z PRZYRODY

KLASA CZWARTA

Rok szkolny 2019/2020

„Tajemnice przyrody” Program nauczania przyrody w klasie 4 szkoły podstawowej autorstwa
Jolanty Golanko
Wydawnictwo Nowa Era

I. Wymagania edukacyjne

Wyróżniono następujące wymagania programowe: konieczne (K), podstawowe (P), rozszerzające (R), dopełniające (D) i wykraczające poza program nauczania (W).

Wymienione poziomy wymagań odpowiadają w przybliżeniu ocenom szkolnym.

- Wymagania **konieczne (K)** – obejmują wiadomości i umiejętności umożliwiające uczniowi dalszą naukę, bez których uczeń nie jest w stanie zrozumieć kolejnych zagadnień omawianych podczas lekcji i wykonywać prostych zadań nawiązujących do sytuacji z życia codziennego.
- Wymagania **podstawowe (P)** – obejmują wymagania z poziomu K oraz wiadomości stosunkowo łatwe do opanowania, przydatne w życiu codziennym, bez których nie jest możliwe kontynuowanie dalszej nauki.
- Wymagania **rozszerzające (R)** – obejmują wymagania z poziomów K i P oraz wiadomości i umiejętności o średnim stopniu trudności, dotyczące zagadnień bardziej złożonych i nieco trudniejszych, przydatnych na kolejnych poziomach kształcenia;
- Wymagania **dopełniające (D)** – obejmują wymagania z poziomów K, P i R oraz obejmują wiadomości i umiejętności złożone dotyczące zadań problemowych, o wyższym stopniu trudności.
- Wymagania **wykraczające (W)** – stosowanie znanych wiadomości i umiejętności w sytuacjach trudnych, nietypowych, złożonych.

Wymagania na poszczególne oceny szkolne:

- ocena dopuszczająca – wymagania z poziomu K,
- ocena dostateczna – wymagania z poziomów K i P,
- ocena dobra – wymagania z poziomów: K, P i R,
- ocena bardzo dobra – wymagania z poziomów: K, P, R i D,
- ocena celująca – wymagania z poziomów: K, P, R, D i W.

II. Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

Dział I – Poznajemy warsztat przyrodnika

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą**, jeśli:

1.	wymienia składniki przyrody nieożywionej i ożywionej
2.	podaje trzy przykłady wytworów działalności człowieka
3.	wymienia zmysły człowieka
4.	wymienia źródła informacji o przyrodzie
5.	wyjaśnia, czym jest obserwacja, a czym doświadczenie
6.	wymienia nazwy przyrządów służących do prowadzenia obserwacji w terenie
7.	podaje nazwy głównych kierunków geograficznych
8.	odszukuje na planie lub mapie wskazany obiekt

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, jeśli:

1.	opisuje rolę poszczególnych zmysłów w poznawaniu świata
2.	przyrządkowuje przyrząd do obserwowanego obiektu
3.	wyjaśnia, co to jest widnokraj
4.	wyznacza kierunki geograficzne za pomocą kompasu rysuje różę głównych i pośrednich kierunków geograficznych
5.	rozpoznaje obiekty w terenie przedstawione na planie i opisuje je za pomocą znaków kartograficznych
6.	określa położenie innych obiektów na mapie w stosunku do podanego obiektu
7.	oblicza wymiary biurka w skali 1 : 10

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą**, jeśli:

1.	wymienia cechy ożywionych składników przyrody
2.	wyjaśnia znaczenie obserwacji w poznawaniu przyrody
3.	zna etapy doświadczenia
4.	podpisuje na schemacie poszczególne części mikroskopu
5.	zna sposób wyznaczania kierunku geograficznego za pomocą gnomonu
6.	opisuje budowę kompasu
7.	wyjaśnia zasadę tworzenia nazw kierunków pośrednich
8.	oblicza rzeczywiste wymiary przedmiotu przedstawionego w różnych skalach
9.	wyjaśnia, na czym polega orientowanie mapy

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą**, jeśli:

1.	planuje obserwację dowolnego obiektu lub organizmu w terenie
2.	określa przeznaczenie poszczególnych części mikroskopu
3.	opisuje sposób przygotowania obiektu do obserwacji mikroskopowej
4.	porównuje sposoby wyznaczania kierunków geograficznych za pomocą kompasu i gnomonu

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli:

1.	wyjaśnia, w jaki sposób zmiana jednego składnika przyrody może wpłynąć na pozostałe wybrane składniki
----	---

2.	porównuje sposoby wyznaczania kierunków geograficznych za pomocą kompasu i gnomonu
3.	wyjaśnia, dlaczego do niektórych doświadczeń należy używać dwóch zestawów
4.	wymienia nazwy przyrządów służących do prowadzenia obserwacji (odległych obiektów, głębin
5.	opisuje sposób wyznaczania kierunku północnego za pomocą Gwiazdy Polarnej oraz innych obiektów w otoczeniu

Dział II – Poznajemy pogodę i inne zjawiska przyrodnicze

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą**, jeśli:

1.	wymienia stany skupienia, w których występują substancje
2.	podaje przykłady ciał plastycznych, kruchych i sprężystych w swoim otoczeniu
3.	podaje przykłady występowania wody w różnych stanach skupienia
4.	odczytuje wskazania termometru
5.	podaje nazwy przemian stanów skupienia wody
6.	podaje czas trwania roku zwykłego i roku przestępnego (liczbę dni)
7.	wymienia składniki pogody
8.	rozpoznaje rodzaje opadów
9.	wymienia przyrządy służące do obserwacji meteorologicznych
10.	odczytuje symbole umieszczone na mapie pogody
11.	wyjaśnia pojęcia: wschód Słońca, górowanie, zachód Słońca
12.	wymienia daty rozpoczęcia kalendarzowych pór roku
13.	podaje przykłady zmian zachodzących w przyrodzie ożywionej w poszczególnych porach roku

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, jeśli:

1.	podaje przykłady ciał stałych, cieczy i gazów
2.	wyjaśnia zasadę działania termometru cieczowego
3.	zapisuje temperaturę dodatnią i ujemną
4.	opisuje, w jakich warunkach zachodzą topnienie, krzepnięcie parowanie i skraplanie
5.	wyjaśnia pojęcia: <i>pogoda, upał, przymrozek, mróz</i>
6.	podaje nazwy osadów atmosferycznych
7.	opisuje pozorną wędrówkę Słońca nad widnokregiem, uwzględniając zmiany długości cienia
8.	wyjaśnia pojęcia: <i>równonoc jesienna, równonoc wiosenna, przesilenie letnie, przesilenie zimowe</i>
9.	opisuje cechy pogody w poszczególnych porach roku

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą**, jeśli:

1.	wyjaśnia, popierając przykładami, na czym polega zjawisko rozszerzalności cieplnej opisuje zmiany temperatury powietrza w ciągu dnia w zależności od wysokości Słońca nad widnokregiem
2.	wymienia czynniki wpływające na szybkość parowania (A); opisuje sposób powstawania chmur
3.	wyjaśnia, czym jest ciśnienie atmosferyczne
4.	wyjaśnia, jak powstaje wiatr

5.	określa aktualne zachmurzenie
6.	podaje trzech przyrządy do rodzajów obserwacji meteorologicznych
7.	opisuje zmiany temperatury powietrza w ciągu dnia w zależności od wysokości Słońca nad widnokregiem
8.	opisuje zmiany w pozornej wędrówce Słońca nad widnokregiem w poszczególnych porach roku

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą**, jeśli:

1.	klasyfikuje ciała stałe ze względu na właściwości
2.	porównuje właściwości fizyczne ciał stałych, cieczy i gazów
3.	podpisuje na mapie kierunek wiatru
4.	wykazuje związek pomiędzy porą roku a występowaniem określonego rodzaju opadów i osadów
5.	opisuje zmiany długości cienia w ciągu dnia
6.	porównuje wysokość Słońca nad widnokregiem w południe oraz długość cienia w poszczególnych porach roku

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli:

1.	opisuje obieg wody w przyrodzie
2.	wyjaśnia różnice między opadami a osadami atmosferycznymi
3.	wymienia fenologiczne pory roku, czyli te, które wyróżnia się na podstawie fazy rozwoju roślinności

Dział III – Poznajemy świat organizmów

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą**, jeśli:

1.	opisuje trzy wybrane czynności życiowe organizmów
2.	wyjaśnia pojęcia <i>organizm jednokomórkowy</i> , <i>organizm wielokomórkowy</i>
3.	wyjaśnia pojęcia: <i>organizm samożywny</i> , <i>organizm cudzożywny</i>
4.	wymienia, na podstawie ilustracji, charakterystyczne cechy drapieżników
5.	układa łańcuch pokarmowy z podanych organizmów
6.	wymienia korzyści płynące z uprawy roślin w domu i w ogrodzie
7.	podaje przykłady zwierząt hodowanych przez człowieka

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, jeśli:

1.	wymienia czynności życiowe organizmów
2.	podaje nazwy królestw organizmów
3.	podaje przykłady organizmów roślinożernych i mięsożernych
4.	wyjaśnia, czym są zależności pokarmowe
5.	podaje nazwy ogniw łańcucha pokarmowego
6.	podaje przykłady dzikich zwierząt żyjących w mieście

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą**, jeśli:

1.	opisuje hierarchiczną budowę organizmów wielokomórkowych
2.	charakteryzuje czynności życiowe organizmów
3.	opisuje cechy przedstawicieli poszczególnych królestw organizmów
4.	przyporządkowuje podane organizmy do grup troficznych (samożywne, cudzożywne)

5.	wymienia cechy roślinożerców
6.	wymienia przedstawicieli pasożytów
7.	wyjaśnia, co to jest sieć pokarmowa
8.	wyjaśnia, jakie znaczenie ma znajomość wymagań życiowych uprawianych roślin
9.	wyjaśnia, dlaczego nie wszystkie zwierzęta możemy hodować w domu

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą**, jeśli:

1.	opisuje sposób wytwarzania pokarmu przez rośliny
2.	określa rolę, jaką odgrywają w przyrodzie zwierzęta odżywiające się szczątkami glebowymi
3.	wyjaśnia, na czym polega pasożytnictwo
4.	opisuje szkodliwość zwierząt zamieszkujących nasze domy (przykłady)

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli:

1.	uzasadnia potrzebę klasyfikacji organizmów
2.	charakteryzuje wirusy
3.	podaje przykłady pasożytnictwa w świecie roślin, grzybów, bakterii i protistów
4.	podaje przykłady obrony przed wrogami w świecie roślin i zwierząt
5.	wymienia nazwy kilku roślin leczniczych uprawianych w domu lub w ogrodzie

Dział IV – Odkrywamy tajemnice ciała człowieka

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą**, jeśli:

1.	wymienia składniki pokarmowe
2.	opisuje znaczenie wody dla organizmu
3.	wyjaśnia, dlaczego należy dokładnie żuć pokarm
4.	uzasadnia konieczność mycia rąk przed każdym posiłkiem
5.	podpisuje na schemacie elementy szkieletu oraz narządy układów: pokarmowego, krwionośnego, oddechowego, nerwowego, ruchu i rozrodczego
6.	wymienia zasady higieny poznanych układów
7.	na rysunku pokazuje narządy zmysłów
8.	rozpoznaje na ilustracji komórki rozrodcze: męską i żeńską
9.	wyjaśnia pojęcie <i>zapłodnienie</i>
10.	podaje przykłady zmian w organizmie świadczących o rozpoczęciu okresu dojrzewania
11.	podaje przykłady zmian w funkcjonowaniu skóry w okresie dojrzewania

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, jeśli:

1.	podaje przykłady produktów spożywczych bogatych w białka, cukry, tłuszcze, witaminy
2.	opisuje rolę poszczególnych układów
3.	wymienia trzy funkcje szkieletu
4.	opisuje rolę poszczególnych narządów zmysłów
5.	wyjaśnia pojęcie <i>ciąża</i>
6.	wymienia zmiany fizyczne zachodzące w okresie dojrzewania u dziewcząt i chłopców
7.	omawia zasady higieny, których należy przestrzegać w okresie dojrzewania (B)

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą**, jeśli:

1.	opisuje rolę składników pokarmowych w organizmie
2.	wyjaśnia pojęcie <i>trawienie</i>

3.	opisuje drogę pokarmu w organizmie
4.	proponuje zestaw prostych ćwiczeń poprawiających funkcjonowanie układu krwionośnego
5.	opisuje budowę poszczególnych narządów układu oddechowego, pokarmowego, krwionośnego, rozrodczego, nerwowego oraz układu ruchu
6.	rozdziela rodzaje połączeń kości
7.	podaje nazwy największych stawów występujących w organizmie człowieka
8.	wskazuje na planszy elementy budowy oka i ucha
9.	opisuje zmiany psychiczne zachodzące w okresie dojrzewania

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą**, jeśli:

1.	wyjaśnia rolę enzymów trawiennych
2.	wskazuje narządy, w których zachodzi mechaniczne i chemiczne przekształcanie pokarmu
3.	wyjaśnia, na czym polega współdziałanie układów: pokarmowego, oddechowego i krwionośnego
4.	opisuje wymianę gazową zachodzącą w płucach
5.	wymienia zadania mózgu
6.	wyjaśnia, w jaki sposób układ nerwowy odbiera informacje z otoczenia
7.	uzasadnia, że układ nerwowy koordynuje pracę wszystkich narządów zmysłów
8.	opisuje rozwój nowego organizmu

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli:

1.	opisuje rolę narządów wspomagających trawienie
2.	wymienia czynniki, które mogą szkodliwie wpłynąć na funkcjonowanie wątroby lub trzustki
3.	charakteryzuje rolę poszczególnych składników krwi
4.	wyjaśnia, dlaczego w okresie szkolnym należy szczególnie dbać o prawidłową postawę

Dział V – Odkrywamy tajemnice zdrowia

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą**, jeśli:

1.	wymienia zasady zdrowego stylu życia
2.	wyjaśnia, dlaczego ważna jest czystość rąk
3.	wymienia drogi wnikania do organizmu człowieka drobnoustrojów chorobotwórczych
4.	wymienia dwie zasady bezpieczeństwa podczas zabaw na świeżym powietrzu
5.	wymienia numery telefonów alarmowych
6.	wymienia zasady, których przestrzeganie pozwoli uniknąć chorób zakaźnych
7.	podaje przykłady zjawisk pogodowych, które mogą stanowić zagrożenie
8.	określa sposób postępowania po użądleniu
9.	podaje przykłady środków czystości, które stwarzają zagrożenie dla zdrowia
10.	podaje przynajmniej dwa przykłady negatywnego wpływu dymu tytoniowego i alkoholu na organizm człowieka
11.	wyjaśnia, czym jest asertywność

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, jeśli:

1.	podaje zasady prawidłowego odżywiania
2.	wyjaśnia, dlaczego należy dbać o higienę skóry
3.	podaje przykłady wypoczynku czynnego i biernego

4.	wymienia przyczyny chorób zakaźnych
5.	opisuje przyczyny zatruc
6.	opisuje zasady postępowania w czasie burzy
7.	podaje przykłady trujących roślin hodowanych w domu
8.	opisuje zasady udzielania pierwszej pomocy w przypadku skaleczeń i otarć
9.	podaje przykłady substancji, które mogą uzależniać
10.	podaje przykłady sytuacji, w których należy zachować się asertywnie
11.	; prezentuje właściwe zachowanie asertywne w wybranej sytuacji

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą**, jeśli:

1.	wyjaśnia rolę aktywności fizycznej w zachowaniu zdrowia
2.	opisuje sposób pielęgnacji skóry ze szczególnym uwzględnieniem okresu dojrzewania
3.	wyjaśnia, na czym polega higiena jamy ustnej
4.	wyjaśnia, czym są szczepionki
5.	wymienia objawy zatruc pokarmowych ze szczególnym uwzględnieniem zatruc grzybami
6.	uzasadnia celowość umieszczania symboli na opakowaniach substancji niebezpiecznych
7.	wyjaśnia, na czym polega palenie bierne
8.	wymienia skutki przyjmowania narkotyków
9.	uzasadnia konieczność zachowań asertywnych

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą**, jeśli:

1.	wyjaśnia, czym jest zdrowy styl życia
2.	opisuje skutki niewłaściwego odżywiania się
3.	opisuje skutki niedoboru i nadmiernego spożycia poszczególnych składników pokarmowych
4.	wyjaśnia, na czym polega higiena osobista
5.	opisuje objawy wybranych chorób zakaźnych
6.	charakteryzuje pasożyty wewnętrzne człowieka
7.	wymienia drobnoustroje mogące wnikać do organizmu przez uszkodzoną skórę
8.	opisuje sposób postępowania po ukąszeniu przez żmiję
9.	opisuje zasady postępowania w przypadku oparzeń
10.	podaje przykłady dziko rosnących roślin trujących
11.	wyjaśnia, czym jest uzależnienie

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli:

1.	wyjaśnia istotę działania szczepionek
2.	wyjaśnia, dlaczego należy rozsądnie korzystać z kąpiei słonecznych i solariów
3.	wymienia sposoby pomocy osobom uzależnionym
4.	podaje przykłady profilaktyki chorób nowotworowych

Dział VI – Poznajemy krajobraz najbliższej okolicy

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą**, jeśli:

1.	wyjaśnia pojęcie <i>krajobraz</i>
2.	wymienia składniki, które należy uwzględnić, opisując krajobraz
3.	wymienia nazwy krajobrazów kulturowych
4.	rozpoznaje na ilustracji wzniesienia i zagłębienia

5.	wymienia nazwy grup skał
6.	podaje przykłady wód słonych
7.	wymienia trzy formy ochrony przyrody w Polsce
8.	podaje przykłady ograniczeń obowiązujących na obszarach chronionych
9.	wyjaśnia, na czym polega ochrona ścisła

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, jeśli:

1.	wyjaśnia, do czego odnoszą się nazwy krajobrazów
2.	podpisuje na rysunku elementy wzniesienia
3.	podaje po jednym przykładzie skał należących do poszczególnych grup
4.	wyjaśnia, czym jest próchnica
5.	wyjaśnia pojęcia: <i>wody słodkie</i> , <i>wody słone</i>
6.	wymienia rodzaje wód powierzchniowych
7.	podaje przykłady zmian w krajobrazach kulturowych
8.	wyjaśnia czym są parki narodowe i pomniki przyrody
9.	opisuje sposób zachowania się na obszarach chronionych

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą**, jeśli:

1.	rozpoznaje na zdjęciach rodzaje krajobrazów
2.	opisuje cechy poszczególnych krajobrazów kulturowych
3.	opisuje wklęsłe formy terenu
4.	opisuje budowę skał litych, zwięzłych i luźnych
5.	na podstawie ilustracji rozróżnia rodzaje wód stojących i płynących
6.	opisuje zmiany w krajobrazie najbliższej okolicy wynikające z rozwoju rolnictwa lub związane z rozwojem przemysłu
7.	wyjaśnia cel ochrony przyrody
8.	wyjaśnia czym są rezerваты przyrody
9.	wyjaśnia różnice między ochroną ścisłą a ochroną czynną

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą**, jeśli:

1.	klasyfikuje wzniesienia na podstawie ich wysokości
2.	podpisuje na rysunku elementy doliny
3.	opisuje proces powstawania i rolę gleby
4.	opisuje, jak powstają bagna
5.	charakteryzuje rodzaje wód płynących
6.	podaje przykłady działalności człowieka w najbliższej okolicy, które prowadzą do przekształcenia krajobrazu
7.	wyjaśnia pochodzenie nazwy swojej miejscowości lub osiedla
8.	wskazuje różnice między parkiem narodowym a parkiem krajobrazowym

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli:

1.	wymienia nazwy: najdłuższej rzeki, największego jeziora, największej głębi oceanicznej
2.	podaje przykłady pozytywnego i negatywnego wpływu rzek na życie i gospodarkę człowieka
3.	wyjaśnia, w jakich warunkach powstają lodowce
4.	podaje przykłady występowania lodowców na Ziemi

Dział VII – Odkrywamy tajemnice życia w wodzie i na lądzie

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą**, jeśli:

1.	wymienia przystosowania ryb do życia w wodzie
2.	opisuje schemat rzeki, wymieniając: źródło, bieg górny, środkowy, dolny, ujście
3.	podpisuje, np. na schematycznym rysunku, strefy życia w jeziorze
4.	podaje przykłady organizmów żyjących w poszczególnych strefach jeziora
5.	wymienia czynniki warunkujące życie na lądzie
6.	opisuje przystosowania zwierząt do zmian temperatury
7.	wpisuje na schemacie warstwy lasu
8.	przyporządkowuje po dwa gatunki organizmów do poszczególnych warstw lasu
9.	opisuje zasady zachowania się w lesie
10.	rozpoznaje na ilustracji dwa drzewa iglaste i dwa drzewa liściaste
11.	wyjaśnia znaczenie łąki dla ludzi
12.	wyjaśnia, dlaczego nie wolno wypalać traw
13.	podaje nazwy zbóż uprawianych na polach
14.	podaje przykłady warzyw uprawianych na polach
15.	wymienia dwa szkodniki upraw polowych

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, jeśli:

1.	opisuje, popierając przykładami, przystosowania zwierząt do życia w wodzie
2.	opisuje, popierając przykładami, przystosowania roślin do ruchu wody
3.	podaje nazwy organizmów żyjących w biegu górnym, środkowym i dolnym rzeki
4.	podaje przykłady roślin strefy przybrzeżnej jeziora
5.	wskazuje przystosowania roślin do ochrony przed niekorzystną (zbyt niską lub zbyt wysoką) temperaturą
6.	wymienia nazwy przykładowych organizmów żyjących w poszczególnych warstwach lasu
7.	porównuje wygląd igieł sosny i świerka
8.	wymienia cechy łąki
9.	wymienia zwierzęta mieszkające na łące i żerujące na niej
10.	opisuje sposoby wykorzystywania roślin zbożowych
11.	uzupełnia brakujące ogniwa w łańcuchach pokarmowych organizmów żyjących na polu

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą**, jeśli:

1.	wymienia cechy, którymi różnią się poszczególne odcinki rzeki
2.	opisuje przystosowania organizmów żyjących w biegu górnym, środkowym i dolnym rzeki
3.	charakteryzuje przystosowania roślinności strefy przybrzeżnej jeziora
4.	charakteryzuje przystosowania ptaków i ssaków do życia w strefie przybrzeżnej
5.	charakteryzuje przystosowania roślin i zwierząt zabezpieczające przed utratą wody
6.	opisuje sposoby wymiany gazowej u zwierząt lądowych
7.	opisuje wymagania środowiskowe wybranych gatunków zwierząt żyjących w poszczególnych warstwach lasu
8.	porównuje drzewa liściaste z iglastymi
9.	rozpoznaje rosnące w Polsce rośliny iglaste i pospolite drzewa liściaste
10.	rozpoznaje pięć gatunków roślin występujących na łące
11.	przedstawia, w formie łańcucha pokarmowego, proste zależności pokarmowe między poznanymi organizmami żyjącymi na łące
12.	wyjaśnia, czym różnią się zboża ozime i jare

13.	wymienia sprzymierzeńców człowieka w walce ze szkodnikami upraw polowych
-----	--

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą**, jeśli:

1.	porównuje świat roślin i zwierząt w górnym, środkowym i dolnym biegu rzeki
2.	wyjaśnia pojęcie <i>plankton</i>
3.	układa z poznanych organizmów łańcuch pokarmowy występujący w jeziorze
4.	charakteryzuje wymianę gazową u roślin
5.	opisuje przystosowania roślin do wykorzystania światła
6.	charakteryzuje poszczególne warstwy lasu, uwzględniając czynniki abiotyczne oraz rośliny i zwierzęta żyjące w tych warstwach
7.	podaje przykłady drzew rosnących w lasach liściastych, iglastych i mieszanych
8.	przyporządkowuje nazwy gatunków roślin do charakterystycznych barw łąki
9.	uzasadnia, że łąka jest środowiskiem życia wielu zwierząt
10.	przedstawia zależności występujące na polu w formie co najmniej dwóch łańcuchów pokarmowych

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą** jeśli:

1.	opisuje przystosowania dwóch–trzech gatunków zwierząt lub roślin do życia w ekstremalnych warunkach lądowych
2.	charakteryzuje bory, grądy, łągi i buczyny
3.	wyjaśnia, czym jest walka biologiczna
4.	wymienia korzyści i zagrożenia wynikające ze stosowania chemicznych środków zwalczających szkodniki

III. Ogólne zasady oceniania uczniów

- Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczyciela postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności oraz jego poziomu w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej i realizowanych w szkole programów nauczania, opracowanych zgodnie z nią.
- Nauczyciel:
 - informuje ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych oraz o postępach w tym zakresie;
 - udziela uczniowi pomocy w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju;
 - udziela uczniowi pomocy w nauce poprzez przekazanie informacji o tym, co zrobił dobrze i jak powinien się dalej uczyć;
 - motywuje ucznia do dalszych postępów w nauce;
 - dostarcza rodzicom informacji o postępach, trudnościach w nauce oraz specjalnych uzdolnieniach ucznia.
- Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców.
- Nauczyciel uzasadnia ustaloną ocenę w sposób określony w statucie szkoły.
- Sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne są udostępniane do wglądu uczniowi lub jego rodzicom.

6. Szczegółowe warunki i sposób oceniania wewnątrzszkolnego określa statut szkoły.

IV. Formy pracy podlegające ocenianiu:

- aktywność na zajęciach
- odpowiedzi ustne
- prace terminowe
- prace klasowe
- kartkówki
- praca w zespołach
- pisemne indywidualne prace na zajęciach
- zadania dodatkowe rozszerzające wiedzę
- przygotowanie do zajęć
- prowadzenie zeszytów
- udział w konkursach przyrodniczych

V. Sposoby gromadzenia informacji o osiągnięciach edukacyjnych:

- kontrola ustna (odpowiedzi ustne)
- wykonywanie zadań, ćwiczeń w zeszytach przedmiotowych / zeszytach ćwiczeń / na tablicy /
- prace klasowe, testy, kartkówki
- inne prace pisemne
- obserwacja ucznia w czasie zajęć
- analiza treści notatek sporządzonych w zeszytach ćwiczeń oraz przedmiotowych
- dokumenty potwierdzające aktywność przyrodniczą poza zajęciami przyrody.

VI. Ocena pisemnych prac

Prace klasowe, sprawdziany i testy są punktowane, a punkty przeliczane na oceny według skali:

Niedostateczny:	0% - 38%
Dopuszczający:	39% - 50%
Dostateczny –:	51% - 56%
Dostateczny:	57% - 62%
Dostateczny +:	63% - 69%
Dobry - :	70% - 74%
Dobry:	75% - 80%

Dobry +:	81% - 87%
Bardzo dobry -:	88%- 91%
Bardzo dobry:	92% - 100%
Celujący:	powyżej 100%

Dla uczniów posiadających opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej w zakresie dostosowania kryteriów oceniania i z dostosowaniem do indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia ustala się normy procentowe dla sprawdzianów, prac klasowych oraz testów:

Niedostateczny:	0% - 30%
Dopuszczający:	31% - 44%
Dostateczny -:	45% - 49%
Dostateczny:	50% - 58%
Dostateczny +:	59% - 67%
Dobry - :	68% - 73%
Dobry:	74% - 79%
Dobry +:	80% - 86%
Bardzo dobry -:	87%- 91%
Bardzo dobry:	92% - 100%
Celujący:	powyżej 100%

Dla kartkówek ustala się następujące normy procentowe do poszczególnych stopni:

Niedostateczny:	0% - 35%
Dopuszczający:	36% - 46%
Dostateczny -:	47% - 52%
Dostateczny:	53% - 58%
Dostateczny +:	59% - 66%
Dobry - :	67% - 72%
Dobry:	73% - 79%
Dobry +:	80% - 85%
Bardzo dobry -:	86%- 91%
Bardzo dobry:	92% - 100%
Celujący:	powyżej 100%

Ustala się odrębne normy procentowe do oceniania kartkówek dla uczniów posiadających opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej w zakresie dostosowania kryteriów oceniania oraz z dostosowaniem do indywidualnych potrzeb i możliwości ucznia:

Niedostateczny:	0% - 33%
Dopuszczający:	34% - 44%
Dostateczny –:	45% - 50%
Dostateczny:	51% - 56%
Dostateczny +:	57% - 64%
Dobry - :	65% - 70%
Dobry:	71% - 78%
Dobry +:	79% - 85%
Bardzo dobry -:	86%- 91%
Bardzo dobry:	92% - 100%
Celujący:	powyżej 100%

Ustala się odrębne, dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, normy procentowe dla poszczególnych stopni odnoszące się do prac pisemnych (sprawdzianów i kartkówek):

Niedostateczny:	0% - 9%
Dopuszczający:	10% - 19%
Dostateczny –:	20% - 29%
Dostateczny:	30% - 39%
Dostateczny +:	40% - 49%
Dobry - :	50% - 59%
Dobry:	60% - 69%
Dobry +:	70% - 79%
Bardzo dobry -:	80%- 89%
Bardzo dobry:	90% - 100%